Ч. 273. Львів, Вторник, дня 4. (17.) грудня 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Дальші переговори.

(X) Міністер-президент др. Кербер після останньої своєї річи про застанову конституциї виступив із свого вижидаючого становища, а почав знов переговори з поодинокими парляментарними сторонництвами вчасти з почину власного а вчасти з почину тих сторонництв. Як ми вже свого часу звіщали, були першими німецкі клюбові предсїдателї, що удали ся до міністра-президента і домагали ся поясненя значіня єго річи. За ними вслїд пішла февдальна ческа шляхта, а на днях також парляментарна комісия польского Кола, котре також вельми занепокоєне погрозою розвязаня ради державної а евентуально застанови конституциї. Всїм тим сторонництвам дав др. Кербер запевненє, що єго бажанєм є парляментарно правити, але наколи теперішня рада державна не здобуде ся на те, щоби відомі державні задачі виконала, тодї буде приневолений до вказаних ним способів дальшої управи. Що се не є примха самого д-ра Кербера, але постанова з найвисшого місця, доказують слова цїсаря висказані до одного члена ческої шляхти в сих днях: »Наколи не піде з тою радою державною, тодї мусить щось иньшого слїдувати«.

Як з усего виходить, буде дальша доля ради державної а також конституциї зависїти від успіху ческо-нїмецких переговорів і полагоди ческо-нїмецкого питаня, тимто міністер-президент з справдешною безпристрасною витревалостю веде тепер переговори з ческими і нїмецкими послами дальше.

Після Prager Tagblatt-у звернув др. Кербер в сїй хвилї свою бачність на всенїмців і вдав ся з ними в пересправи, щоби наклонити їх до полишеня їх відокремленого становища. Хоч сими днями посол др. Шальк в необовязуючій розмові заявив д-рови Керберови, що всенїмцї не можуть згодити ся на мирну конференцию і угоду з Чехами, мимо того є вигляди, всенїмців зближити до сих пересправ і довести до успіхів. При всїм тім одначе, хоч поміж Нїмцями є прихильне успосібленє, пособляти переговори правительства задля ческо-нїмецкого порозуміня, задивляють ся там на вислїд сих переговорів з великою зневірою. Підчас другого читаня буджету мають розпочаті переговори дальше вести ся. Правительство змагає до того, щоби пересправи сї довести до такого ступня, щоби деякі визначні проводирі мали час виробити начерк, який мав би бути основою дїйсних пересправ. По виробі сего начерку мають розпочати ся дальші конференциї мабуть у вересню.

»Pester Lloyd« подає з ческого табору з Праги допись, в якій навпаки вісти поданій Prager Tagblatt-ом вказано, що тепер дїйсно доля парляменту зависїти-ме від успіху ческо-нїмецких переговорів. Ся обставина вкладає на обидві сторони велику одвічальність, бо тепер розходить ся о далеко важнїйшу справу як при попередних переговорах. Вже ся обставина буде приневолювати обидві сторони, не брати на себе одвічальности за розбитє і далекосяглі наслїдки сеї подїї. Що й Нїмцї сего боять ся, показав найлїпше переляк, який їх напав по відомій річи д-ра Кербера, наколиб їм прийшло ся обходити ся без парляменту і конституциї. Молодоческі посли вже мали заявити, що приступлять до нових переговорів. Наколи правительство покаже ся зручним в тих переговорах, в такім случаю вигляди на успіх тепер є лїпші як при давнїйших нагодах. В дїйсности отже положенє не є таке безвиглядне, як звичайно пишуть.

Інтерпеляция посла Романчука

до міністра просьвіти в справі громадної сецесиї руских студентів з львівского унїверситету.

»Після вістий, які надійшли зі Львова, виступили в послїдних днях між 4. а 9. грудня с. р. всї рускі студенти, в числї звиш 600 з львівского унїверситету.

Се незвичайне і в історії унїверситетів від столїть безпримірне явище заслугує на найбільшу увагу і найдокладнїйше розслїдженє, а то тим більше, що оно звязане з величезним зворушенєм всего руского населеня.

Історія сего явища ось-яка:

Львівский унїверситет, призначений в 1848. роцї на руску інституцию і лише переходово обсаджений Нїмцями, найвисше запорядженє з 4. липня 1871. перемінило на утраквістичний польско-руский. Однак в дїйсности став ся він польским і розвиває ся що-раз більше яко польский. Поминувши перешкоди, які ставлено обсадї руских катедр, старали ся, іменно в послїдних роках, поодинокі польскі професори і унїверситетскі власти, против законних постанов, права рускої мови що-раз більше обмежити. Так в теперішнім шкільнім роцї декан теольоґічного факультету Фіялек, против істнуючого звичаю, довго не хотїв позволити на виповненє індексів і родоводів в рускій мові а остаточно згодив ся на се виїмково в першім семестрі сего року. Вже перед кількома роками хотїв він свої, для теольоґів призначені виклади з церковної історії, замість, як звичайно в латиньскій, виголошувати в польскій мові, хоч число руских слухачів три рази так велике як польских, а послїдні, з реґули не маючі матури, навіть не можуть уважатись за студентів унїверситету. Декан фільософічного факультету др. Твардовский відмовив відемату фреквенциї тим студентам, котрих індекси мали рускі написи, а рускому професорови Грушевскому не позволив на засїданю колеґії професорів промовляти по руски, хоч він промовляв так без перешкоди від семи лїт. Теперішний ректор др. Рідіґер говорив в сегорічній інавґурацийній промові остентативно тілько о польскім унїверситетї, польских професорах, польских студентах, іґноруючи цїлком студентів руских. Руским студентам прирік він полагоджувати їх рускі подання по руски, але свого слова не додержав.

Все те і иньші подібні річи мусїли довести до напруженя між рускими студентами і унїверситетскими властями. Дня 15. падолиста кількох руских студентів внесло до сенату поданє о відступленє салї на збір в цїли обговореня своїх національних справ. Сенат дав їм салю, але не ту, котра звичайно служила на такі цїли, а иньшу, за тїсну на численнїйші збори. Дальше счеркнув зі зголошених трех точок порядку дневного дві (внесеня і інтерпеляциї), хоч одну з тих точок признано зборам польских студентів, які відбули ся кілька днїв перед тим. Дальше не означив часу збору на 12. годину в полудне, як сего домагали ся скликуючі, але на 7-му вечером, під позором, що в полудневих годинах відбувають ся виклади, а в дїйсности в тій цїли, аби в зборах не могли взяти участи теольоґи, котрі яко питомцї греко-кат. семинариї, вечером не мають вільного виходу. Фактично виклади відбувають ся також о 7-ій годинї вечером, а як-раз в полудне того дня, з причини богослуженя за цїсареву Елисавету, не було нїяких викладів. Ті обставини спонукали руских студентів відбути збір навіть без дозволу сенату о 12 годинї, волїли се також з тої причини, бо в неприсутности своїх властий могли свобіднїйше виговоритись і без перешкоди ухвалювати. В тій цїли обсадили они опорожнену як-раз і вільну салю, не допускаючи ся при тім нїякого насильства, і заповнили єї збитою масою.

Повідомлені о тім прибігли проректор, декан і продекан фільософічного факультету в товаристві унїверситетского секретаря і старали ся вдертись до салї, щоби збір, яко нелеґальний, розвязати. В безтактний і прямо провокуючий спосіб пхав ся наперед продекан фільософічного факультету, згаданий професор Твардовский, хоч він повинен був знати, як специяльно єго рускі студенти »люблять«. Він розпихав і розтручував збитих в купу, щоби продерти ся до катедри. Що при таких обставинах єго і ідучих за ним унїверситетских функціонарів принято криком, свистом, окликами pereat і иньшими, ледви можемо дивувати ся. Др. Твардовский мусїв остаточно, при такій глотї, цїлком безвиглядний свій плян залишити, випханий покинув салю і казав прикликати ректора. Тепер пробував ректор, в товаристві згаданих професорів і при асистенциї слуг, вдерти ся до салї, при чім професор Твардовский знов пхав ся перший. Студенти, котрим впрочім мусїло йти о се, щоби закінчити розпочату нараду, не впустили академічних функціонарів. Огірчені новим виступленєм Твардовского знов зачали кричати і відповідали на жтовханцї й удари роблячої собі силою дорогу унїверситетскої служби такими самими штовханцями й ударами, так що остаточно ректор і єго товариші, не вдїявши нїчого, мусїли відійти. Ректор оголосив збір на розвязаний, але при тім крику навіть не міг нїхто сего чути. Студенти закінчили свої збори і ухвалили кілька внесень, в котрих висказано домаганє заснованя самостійного руского унїверситету і обуренє з причини поступованя професота Фіялка і Твардовского, як також з причини промови професора Цьвікліньского в парляментї, і заповіджено найострійшу обструкцию професорам Твардовскому і Фіялкови. Опісля урядили, однак в найбільшім ладї і спокою, масовий похід через місто, сьпівали патріотичні рускі піснї, демонстрували перед редакциями двох специяльно Русинам ворожих польских дневників і розійшли ся.

Нехай, що ся маніфестация була противзаконна і каригідна, а рускі студенти, що брали в нїй участь, стали ся виновниками непослуху су-

против своїх властий і иньших провин, то на всякий случай вина в більшій части була в рівно нелеґальнім, безтактовнім і прямо провокуючім поведеню поодиноких функціонарів академічних. Однак академічний сенат, очивидно в наслідок анімозиї до руских студентів і їх національних змагань, як також в тій цїли, аби вину звалити з себе, старав ся від разу змалювати сю демонстрацию в пересадний, перекручений і тенденцийний спосіб та представити єї яко акт небувалої брутальности і здичіня, а своїми скорими донесенями старав ся так мінїстерство просьвіти, як і публичну опінїю упередити некорисно против руских студентів. Таке саме становище супротив руских студентів заняло львівске намісництво і дирекция поліциї, котрі то власти прислали здає ся подібні реляциї, хоч не могли мати власних помічень о подіях в унїверситетї, а очивидно здали ся на опис академічних функціонарів. Що в иньших висших школах бували о много більші ексцеси — очивидно польских студентів — згадані власти здає ся забули, хоч приміром доперва в минувшім роцї на львівскій технїцї були о много гірші демонстрациї, а в Кракові перед роками ректор Корчиньский був лично загрожений, а єго бюст розбито.

Наслїдком тих подій і урядових реляций про них застановлено в унїверситетї виклади, а против учасників демонстрациї з д. 19. падолиста с. р. розпочало ся дисциплїнарне слїдство, котре на разї довело до релеґациї двох студентів на все, одного на чотири курси, а двох на два курси. Про сей засуд не хочемо нїчого говорити, бо поведенє студентів у всякім разї було незаконне і заслугує на кару, а засуджені, коли уважають вимірену їм кару за остру, або коли покарано невинних, можуть внести рекурс до мінїстерства просьвіти.

Однако академічний сенат не вдоволив ся тими засудами, за котрими мають в протягу слїдства наступити ще дальші кари, але видав і оповістив лише в польскій мові уложену відозву до студентів львівского унїверситету, в котрій руских студентів грубо вилаяв і виганьбив, зробив їм не лиш не справедливий, але в сїм разї навіть недорічний докір упляннованого приготовленя і виконаня ексцесів, а польских студентів візвав »станути в обороні поваги і привилеїв унїверситету« супротив руских своїх товаришів.

О скілько лайки в тій відозві були неблагородним, нетактовним і несправедливим додатком до вимірених уже і дальших загрожених кар, о стілько твердженє, мов то сенат ствердив, що ексцеси були наперед уложені і добре приготовлені, було неправдою, яку в проклямациї унїверситетскої власти ледво можна зрозуміти. А вже зазив до польских студентів, щоби станули в обороні привилеїв унїверситету — певно єго польского характеру — загально взято за зазив до евентуального насильного виступу против руских студентів.

Тимчасом рускі студенти після подій з 19. падолиста с. р. заховували ся цїлком спокійно і леґально, хоч наслїдком тенденцийного перекручуваня тих подій стрічали ся всюди з ворогованєм і лайкою. Більша часть польских дневників і дивним способом найбільше як-раз ті, що найблизше стоять до краєвого правительства, як Gazeta Narodowa і Dziennik polski (перша з них є, як загально відомо, орґаном чи то прибічним дневником намісника), безнастанно підбурювали польске населенє а особливо польску молодїж против руских студентів та довели також до того, що насамперед товариство польских студентів Czytelnia akademicka, а потому також більшість польских академіків у Львові 375-ма голосами против 224 заявила ся против руских студентів, хоч правда, що за те польскі студенти і декотрі професори краківского унїверситету станули по сторонї рускої молодїжи, домагаючої ся взагалї того самого, що містить ся в моїм наглім внесеню з д. 19. падолиста с. р. Так само жидівскі студенти-сіонїсти у Львові станули по сторонї руских студентів, заявляючи, що »осуджують гнет одної нациї другою«. По сих моральних успіхах і у вірі, що найвисша шкільна управа розслїдить їх оправдані жалоби та зарадить їм, успокоїли ся рускі студенти і хотїли завернути ся назад на законну спокійну дорогу та знести кари, о скілько будуть справдї заслужені, а против незаслужених або занадто острих удати ся на строго законну дорогу. Нещасна проклямация академічного сенату попсувала все та роздула на ново давнїйше розяренє до крайности. Тепер всї розради, всї успокоюваня навіть найвизначнїйших приятелїв молодїжи мусїли указати ся даремними.

Під вражінєм тої проклямациї зібрали ся рускі студенти д. 1. с. м. і постановили, щоби запобігчи конфлїктам з підбуреними польскими товаришами, виступити до одного з львівского унїверситету, котрий для них справдї не є нїяка alma mater; се уважають за обовязок своєї академічної і національної чести. Наслїдком тої постанови не появились они в унїверситетї дня 3. с. м., коли виклади мали розпочати ся на ново, хоч нїчого не знали, що тимчасом в остатній хвили запоряджено, дальше застановити виклади. В наступуючих днях виконали вповнї свою постанову.

За те неприхильні Русинам польскі студенти явили ся згаданого дня перед унїверситетом узброєні, а се є доказом, як они порозуміли те місце проклямациї академічного сенату, в котрім взиває ся їх до оборони унїверситетских привилеїв. Факт, що польскі студенти були узброєні боксерами і револьверами, можна не тілько довести богатьма сьвідками, але признає єго також Dziennik polski, котрий ще й додає, що »ситуация була грізна і що було би без сумнїву прийшло до проливу крови«.

Але не тілько межи молодїжию, а і в цїлім рускім населеню Галичини, вже і недавно перед тим тяжко роз'яренім виборами, обявляє ся найбільше огірченє з причини поведеня з рускими студентами, а роз'яренє се обняло всї круги і верстви руского народу. Навіть найумиреннїйші, найспокійнїйші, ба й найрівнодушнїйші Русини є попросту обурені на той маневр, що насамперед спровоковано руских студентів, а потому так звані їх ексцеси використано против заложеня руского унїверситету і против прав Русинів в теперішнім львівскім унїверситетї. Шовінїзм противників руского народу зріс тепер незвичайно, давнїйша колеґіяльність межи рускими і польскими студентами перервала ся; всюди говорять лиш о руских жаданях заложеня руского унїверситету і о львівских розрухах студентских; дотеперішнє, хоч не вдоволяюче, але вчасти мирне пожитє обох народів в краю є поважно загрожене.

Тимчасом рускі студенти, самі бідаки, та їх родини поносять найбільші жертви. Богато з тих студентів мусїли навіть у Львові бороти ся з найбільшою нуждою, в иньших містах унїверситетских ледви чи будуть могли найти удержанє. А руский нарід, позбавлений свого цьвіту, своєї надії, відчуває завданий єму удар так болючо, що навіть підносять ся голоси о національній жалобі. Єго біль тим більший, що єго молодїж в своїй найвласнїйшій вітчинї не находить для себе місця, але мусить виноситись в чужий край, витиснена нахальностию тих, котрі до якихсь більших прав не повинні мати пресенсий.

Супротив тих, для всеї рускої шкільної молодїжи, для цїлого руского населеня Галичини, для національного спокою в тім краю грізних і тим самим для держави небезпечних явищ, підписані запитують ексцеленцию мінїстра просьвіти і віроісповідань:

Чи они готові спонукати галицке краєве правительство і академічний сенат львівского унїверситету до відповідних кроків, щоби дальший побут руских студентів у львівскім унїверситетї, а зглядно їх поворот до того унїверситету зробити можливим і улекшити?

А іменно:

1. Чи п. мінїстер просьвіти хоче спонукати академічний сенат львівского унїверситету, коли не до відкликаня своєї проклямациї, то бодай до виданя нової поясняючої і примиряючої проклямациї до всїх студентів, а окремо також проклямациї в рускій мові до руских студентів (так, як і полїтична власть свої проклямациї видає в обох краєвих мовах)?

2. Чи п. мінїстер просьвіти хоче для запобігненя яких конфлїктів запорядити, щоби рускі студенти не були змушені слухати викладів проф. Твардовского і Фіялка?

3. Чи п. мінїстер просьвіти хоче запорядити, щоби права рускої мови у львівскім унїверситетї були шановані унїверситетскими властями, щоби руска мова мала там ті права, які правно має попри польскій урядовій мові в иньших галицких урядах і в судах?

4. Чи п. мінїстер просьвіти хоче подбати о те, щоб у львівскім унїверситетї рускі катедри могли без неоправданих перешкод дальше закладати ся?

5. Чи п. мінїстер просьвіти готов подбати о те, щоби рускі студенти в разї свого повороту до львівского унїверситету, як і иньші їм прихильні студенти того унїверситету не були виставлені на жадні переслїдованя з поводу теперішних подій, як сего можна побоювати ся не без підстави?

У Відни, 10. грудня 1901.

Романчук, Барвіньский, Ник. Василько, др. Король, Пігуляк, др. Гладишовский, Вас. Яворский, др. Длужаньский, др. Кос, Повше, Пфайфер, др. Штравхер, др. Житник, Брайтер, Черни.

Новинки.

— **Календар**. Вівторник: гр.-кат. Варвари, Йоана; рим.-кат. Лазаря. — В середу: гр.-кат. Сави; рим.-кат. Грацияна.

— **Українська національна справа перед форум Европи**. Польскі часописи усїх партий і відтїнків дуже поквапно використовують прихильні їм голоси західно европейскої праси — одначе дуже пильно і старанно промовчують прихильні українській справі голоси з обави, що се може витверезити бодай частину польскої суспільности, — ну а се було би не на руку польским крикунам. Проте в інтересї обох заселяючих Галичину народностий, є нотувати пильно усякі обєктивні голоси західно-европейскої праси про галицкі відносини, нехай побачать розумнїйші Поляки, що безпощадне русиноїдство шкодить тільки опінїї польскій в Европі. (Дарма, що деякі польскі часописи називають усякий обєктивний голос про справедливі домаганя Русинів інтриґою нїмецкої гакати).

В послїдних часах помістив один наш публїцист просторі статї в виднїйших заграничних нїмецких часописях про наші полїтичні та національні кривди в Галичинї та про справу українського унїверситету у Львові. Найбільше вражінє викликала вступна статя в берлиньскій »National Zeitung« з 6. грудня с. р. Сю статю передруковувало богато часописий в цїлости або лише що-до змісту (пр. »Hamburger Nachrichten«, »Münchner Neueste Nachrichten«, »Allgemeine Zeitung« і и.). »Kölnische Zeitung« з 7. грудня помістила вступну статю п. з. »Polen zu Hause«, в котрій пише: »Wie die Polen, die jetzt so eifrig gegen die Preussen hetzen, sich in ihrem eigenen Hause, in Galizien gebeiden, schildert die »National Zeitung« folgendermassen: (тут слїдує згадана статя з »National Zeitung«).

Дня 10. грудня виголосив посол Dr. Sattler довгу бесїду в парляментї нїмецкім, в котрій цитатами зі згаданих статий виказав основно полїтичні і національні кривди Русинів в Галичинї, особливо кривди на поли шкільництва.

Сумна се річ, що Прусаки покликують ся на кривди Русинів в Галичинї, але чиж ми сему винні? Ми раді би здобути рівноправність і видерти в сей спосіб Прусакам оружє з рук... Ми певні сего, що наколи би Поляки не були сьвідомі своїх гріхів зглядом Русинів, могли би о много енерґічнїйше і успішнїйше вести борбу з Прусаками. Бо чиж може з чистою совістию виступати польский гакатист проти нїмецкого гакатиста?!...

— **В справі наших сецесіонїстів**. З Відня доносять телеґрафічно, що сенат віденьского унїверситету приняв 300 академіків-Русинів. Телеґрама кінчить ся словами: »Вписи від 7. до 15. січня«.

З Черновець телеґрафують, що сенат не приняв нїодного з тих, що зголосили ся на тамошний унїверситет. Студенти віднесли ся сейчас телеґрафічно до Товариства ческих медиків в Празї і нинї надійшла відповідь: »Ректор і декан правничого видїлу урочисто приобіцяли приняти. Пришлїть express громадне поданє поодиноким факультетам. — *Вибор*«.

— **Рекурси**. Пять академиків Русинів релеґованих з львівского унїверситету, внесли нинї рекурси через сенат львівского унїверситету до мінїстерства просьвіти.

— **Панї Фільомена Лопатиньска** взяла позавчера (дня 14. с. м.) участь в концертї сьпівацкого товариства »Echo« у Львові. Концертантка сьпівала: з опери Ґунода »Фавст« Марґаріти »арию з жемчугами« враз з речітатівом, відтак три піснї, іменно: Невядомского »Піснь до весни«, Лїслїнґа »Ти знаєш« і »Ехо«. Панї Л. була дїйсною прикрасою цїлого концерту. Она представила ся нам сьпівачкою-артисткою лїрично-кольоратуровою в повнім значіню сего слова. Голос єї рівний, в високих реєстрах надмірно пов-

ний а притім теплий, гнучкий в кольоратурі, спосібний до рівних crescend-ів і decrescend-ів аж до pianissim-а — лунав по салї »Народного Дому« з грімкі і добре заслужені оплески численно зібраної публики сьвідчать, що наша артистка-землячка уміє порушити своїм сьпівом і вибагливих слухачів. Арию Марґаріти відсьпівала концертантка з таким розумінєм, ніжностию, легкостию і фінезиєю, що сего виступу могла би їй позавидувати неодна оперова сьпівачка. Шкода лишень, що сю знамениту, сьпівочу силу зуживає дирекция львівского театру на виступи опереткові, а ще більше шкода, що руска суспільність не в силї нинї зужити сю силу для рускої сцени. — З концертових точок самого »Ech-a« подобали ся найбільше народні пісні польскі в знаменитім укладї Яна Ґалля, діріґента »Ech-a«, а ще більше подобала ся єго оріґінальна композиция »Ніч в Іспанії«. Є се сцена з селяньского житя і сьпіває про любов Іспанців, котра, як звісно, горить і палить душу. Живе »Bollero« відсьпіване хором зі всею точностию перенесло нас, бодай на хвилинку, під жарке сонце над Ебром. Здаєть ся, дійсно так палкий Іспанець забавляє ся і сьпіває, дивлячись в жарке око своєї любки. Фортепянову часть обняла звісна ширшій публиці учениця Ліста, пані Адельман-Маєвска. В інтерпретациї »Nocturne« вальса і мазурки Шопена була незрівнаною. Рівнож вдячні ми їй за те, що дала нам нагоду почути в своїй артистичній інтерпретациї твір російского композитора, Чайковского »Octobre«, як і »Menuet« Делїбес'а. *Н. В.*

— **На св. Николая** постарало ся »Руске педаґоґічне Товариство« для наших діточок о правдиві королївскі дари: »*Ах, яке хороше!*« Велика книжочка ч. 99. з артистично виконаними, кольорованими ілюстрациями (ціна 2 кор.) запізнає дитину з урядженєм мешкань, селом, містом, горами, морем, паровими і електричними зелїзницями, тунелями і віядуктами, самоходами і колесницями (біциклями), кухонними знарядами, домашним зьвірем і дробом, дичиною наших лїсів і екзотичних, городовиною і цьвітами, міскими і сельскими типами, військом ріжних держав, найхарактеристичнїйшим птацтвом і діточими забавками. Скілько приємности і пожитку для дитини містить ся в сїй книжцї! Навіть на сїльскій закутнї оно може виробити собі своє понятє про широкий сьвіт та зацікавити ся до него. — Неменше гарною і пожиточною є книжка ч. 98. »*Приятелї дїтий*«, (ціна 1 кор. 20 сот.), в якій зображені всї домашні зьвірята, а при тім заміщено коло 50 добірних віршів, казок, загадок та пісень. Між ілюстрациями є також побутові образки, як »молочарка везе молоко«, »мисливий полює на заяця«, »польованє на перепелицї«, »виправа в Альпи«, »повіз запряжений козами«, »як пасуть вівцї«, »як стрижуть вівцї«, »як орють волами«, »як доють корову«. Дещо з того буде новиною для дїтий вихованих в містї, дещо заінтересує знов дїтий, вихованих на селї. Між поезиями, крім віршів поясняючих ілюстрациї, находять ся там цінні річи, як »Журба«, »Веснянки«, »Осел і віл«, »Гей, бики!«, »Сиротина«, »До працї« і др.

Ч. 100. »*Для розривки*« (ціна 1 К 20 с.), як і всї книжки, оправлена в тверду тектуру, прикрашена прегарною ілюстрациєю. Як вже вказує заголовок, книжочка подає всїлякі картини з житя дїтий і допомагає тим самим чемним дїтям придумувати собі ріжнородні і чемні забави. І так бачимо там: »Подорож в спальнім ваґонї« (дївчинка спить в кошику), »Оборона перед дикими зьвірами« (хлопчик ховає ся до коша перед котиками). »Відкритє нової ріки«, »Попас в лїсї«, »Придержаний на горячім учинку« (дївчинка зловила котика, який хотїв задушити пташку), »Від напасти, не пропасти« (дїти боронять ся від гусий), »Огородничка«, »На проходї«, »Над ставком«, »Маленькі свинки«, »Вірний песик«, »Забава з котиками«, »Прачка«, »Недїтраний концерт«, »Пес-весельчак між поважними дїтьми«, »Ягнятко перший раз на пашї«, »Страшний трубач«, »Дїти і бузько«, »Загадочна печера«, »Кормленє кріликів«, »Цікава трійка«, »Їзда на козонцї«, »Коло керницї«, »В далекий сьвіт«. В сїй книжочцї заміщені вже поважнїйші поезийки, як »Воскресни Бояне!«, »Зрадник«, »Нива«, »До молодїжи«, »Псалом LXVII«, а дальше загадки, байки і дуже богато вдатних, веселих віршиків до ілюстраций.

Ч. 96. „*Дїтвора*« (ціна 1 К), книжочка в гарній оправі з незмірним богацтвом ілюстраций без тексту, є там: церков, водний млин, лїлїя, канарок в клїтцї, качка з каченятами на водї, сьпіваючі коси, щиглы, гвоздик, румянок, вудвуд, медвідь з молодими, рицарский замок, синогорлицї, вітровий млин, корабель, жаба, адміралмотиль, паперяне орло, кінь на бігунах, фана, стрільба і шабля, кітка з котятами, фіялки, писанки, порічки, синий метелик, заяцї, пчола, вивірви, веселі кози, бузько в гнїздї, ящірка, пава, труба, бажант, верблюд в пустинї, малпа, сливки, лис, льви шукаючі добичи, підкова, острога, воробець, бубен, черешнї, рожа, кінь і лошак, збанок, овочі, коновка, лопата, сокира, кури з курчатами, плуг, конї з возом, редька, товар при напою, ара. какаду, блават, левкоя, слонь, короп, мак, молоток і клїщі, шкільна юрба, гуска з гусенятами, парасоль і паличка, »правдива« стрільба і палаш, пес-сторож, суницї, олень з родиною, моримухи, виноград, баран і вівця, тулипан. Таке богацтво ріжних і вірно зображених предметів вистане для дитини на довго для забави і науки.

Ч. 97. »*Зьвірята домашні*« (ціна 80 сот.) в малім форматї і розкішній оправі подає з перепихом викінчені ілюстрациї домашних зьвірят, а поміж се велике богацтво віршів. Подамо лиш заголовки деяких, щоби бодай в приближеню дати понятє про богатий зміст сеї скарбницї віршиків для дїтий. І так є там: »Родичам на новий рік«, »Пісенька«, „Загадки«, »Свиня під дубом«, »Сьпіванка дївчинки«, »Мамі на імянини«, »Пісня погонича“, »Сьпіванка про коника«, »Мамі на новий рік«, „Лисиця і осел“, »Сестрі на імянини«, »Вовк та ягня«, »Родичам на імянини«, »Таткови на імянини«, »Пава і голуб« і ще богато загадок та неназваних віршів.

Ч. 94. »*Друга книжочка для малих дївчат*« (ціна 20 сот.) зложила Евгенїя Ярошиньска з оповідань: »Хлїб насущний«, »Найбільший скарб«, »Нагороджена милостиня“, »Коралї“ і »Талька«. Повні два аркуші друку добірного змісту за 10 кр.!

Ч. 93. »*Серед цьвітів*« фантастична комедия для дїтий в 2 дїях з танцями і сьпівами (ціна 16 сот.) перевела з російскої мови Клявдия Лукашевич. Ся інтересна книжочка обіймає також повні два аркуші друку і коштує сказочну ціну 8 кр.!

Щира дяка належить ся »Педаґоґічному Товариству« зі сторони родичів. Хто дбає про душевний та умисловий розвій своїх дїтий, щоби в них завчасу розбудити охоту та цікавість до книжки, сей певно удасть ся чи до *Тов. ім. Шевченка, ул. Чарнецкого 26.* чи до Ставропиґійскої книгарнї ул. Руска 3., щоби зробити приємність своїм дїтям на св. Николая, та на Різдво. Нехай довгі зимові вечері дїтвора зуживає з користию для себе, нехай з зараня вчить ся цїнити і любити руску книжку, розширює свій сьвітогляд та вправляє память виучуванєм віршиків. Видаток малий, а користь і приємність величезна. Тому не лїнуйте ся замовляти, рускі родичі, бо св. Николай вже ось-ось прийде між дїтвору. Нехайже і про ваші потїшки не забуде та принесе їм розумні і корисні дарунки!...

— **Кацапска захланність.** Якийсь »Читальник от Жолкви« виходячий з засади, що лишень попихач »Ґалїчанїна« може бути »білим круком« в кацапскій менажериї, іменував о. Філяса жовківским архимандритом, резервуючи епископство станиславівске своїм »високообразованим«. Знаємо тебе добре голубчику ти наш! Ти ласий на: 20.000 К річної пенсиї, не правда? Ти бажав би з тої пенсиї покрити чим скорше... довг до Банку міщаньского в Станиславові в сумі 16.000 К, заінтабульований на одній тамошній віллї, не правда? Се є властива причина твоїх калюмнїй на других кандидатів та і сего, що ти не можеш зрозуміти, як о. Філяс може бути епископом. Голубчику, не удавайжеж дурного, бо у тебе се цїлком злишне. Ти знаєш добре, що по восточному обичаю, який у тебе все на ротї, лиш »архимадрити« бувають епископами, а хто може бути архимандритом, той може бути і епископом. Не помогла тобі цїла »фіра« юродивих жінок з китицями »на пращанє« — буде тому небавом рік — то й не поможуть нїякі номінациї »архимандритів«. Чому »людям« торочиш голову »одвітним« кандидатом, коли ти дуже добре знаєш, що чоловік лакомий аж до бруду, ним не може бути? Іди за твоїм другом від серця, котрого »найблизша родина« мешкала недавно« на дяківцї« в Станиславові — робити »рахунки«, щоби були готові на час, як прийде архимандрит-владика...

— **З Научного Кружка тов. »Основи«.** Дня 15. грудня відбув ся старанєм кружка виклад д-ра Франка на тему: »Динамічні сили в історії розвою людскости«. Слїдуючий вітчит відбуде ся в четвер 19. грудня о год. 6 вечером. (Пригадуємо, що відчити відбувають ся на політехнїцї, в сали п. проф. Мариняка, І. поверх, ч. 6.) — За виділ »Научного кружка«: *Ст. Чарнецький*, голова, *З. Горницкий* писар.

— **Зі Станиславова.** Повідомляє ся отсим всїх Вп. членів »Руської Бесїди« в Станиславові, що *звичайні загальні збори* відбудуть ся дня 28. н. ст. грудня 1901 о 7. год. вечером в комнатах товариства. Колиб о 7. год. не явило ся відповідне число членів, то збори відбудуть ся того самого дня о 8. год. із звичайним порядком дневним. — *Каранович, Рибчук.*

— **Загальний збір членів »Народного Дому« в Станиславові**, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою, скликуємо на недїлю 29. н. ст. грудня 1901 на 6. годину вечером, до салї товариства »Руська Бесїда« в Станиславові, ул. Собіского ч. 28. Порядок дневний: 1) Огляд дотеперішної дїяльности, 2) вибір ради надзираючої (10 членів), 3) затвердженє вибору членів заряду (трох директорів). Нових членів прийме заряд перед загальним збором, членом спілки може бути кожда фізична або моральна особа власновільна. Вписове 5 К, один удїл 25 К; удїл можна платити за згодою надзираючої ради, пайками. — За заряд: *Др. Михайло Коцюба о. Зенон Шепарович.*

— **З Коломиї.** Дня 18. грудня в середу устроює „*Руский жіночий кружок*“ в Коломиї о 5. годинї попол. в сали »Народного Дому« — Св. Николаївску забаву для дїтий; в склад єї входити-ме штука »Суд св. Николая«, розданє дїтем дарунків і діточа забава. Буфет у власнім зарядї, тож просить ся панї о полумиски. Вступ від старших по 60 сот., від дїтий 40 сот. Чистий дохід призначений на убогу шкільну дїтвору. — Осібних запрошень не розсилає ся, анї не печатаєсь нїяких оповісток. Сподївати годить ся, що руські родичі не відмовлять своїм дїтям раз у рік сеї приємности, щоб они весело забавили ся.

— **З'їзд делеґатів рускої радикальної партиї** відбув ся в недїлю у Львові в салї руского »Сокола«. Головою з'їзду вибрано д-ра Даниловича з Тернополя а заступниками голови пп. Лаврука і Бородайкевича. Межи иньшими ухвалено: закладати »Народні Спілки« і »Січи«, домагати ся заснованя руского університету у Львові, запротестувати проти рентових осель і перевести страйк підчас жнив на паньских ланах. — До заряду партиї вибрані пп.: др. Іван Макух, редактор »Громадского Голосу«; Дудиньский студ. технїки; Гр. Гарматій, окінч. студ. медицини; Лесь Мартович, канд. адвок.; Ник. Левицкий, правник; Левко Бачиньский, канд. адвок. з Калуша; др. Трильовский адв. з Коломиї; др. Данилович, адв. з Тернополя; Іван Бородайкевич з Бортник; Ник. Черкас з Староміщини; Іван Сандуляк з Карлова і Павло Думка з Купчинець.

— **Ґаспадіна Вєрґуна**, так само »гостинно« як в Київі, принято і в Москві. І там, коли почав у відчитї про »зарубежную Русь« брехати, що в Галичинї нема »Русинів« а лише »Русси«, зібрана публика заглушила свистом і криком.

— **Борба за італїйский унїверситет в Триєстї.** Вчера в полудне відбуло ся в Триєстї віче Італїйцїв в числї яких 4.000 осіб. В вічу взяв участь бурмістр Целєстин, представителї обох партий народно-лїбаральної і социял-демократичної, представителї Італїйцїв з Істриї, полудневого Тироля, Фрiявля і Дальмациї, делеґати італїйских студентів з Відня, Інсбрука і Градця. Серед грімких оплесків ухвалено резолюцию, в якій зазначено, що італїйский унїверситет в Триєстї є природним, історичним жаданєм Італїйцїв. Сего домагають ся також полїтичні зглядн, бо кожде правительство повинно старати ся, виховати державі здібних і пожиточних горожан. По вічу зібрало ся до 300 осіб перед ратушом мабуть з наміром демонструвати, але на приказ полїциї розійшли ся.

— **На книжочку вкладкову Товариства взаїмн. кредиту »Днїстер« ч. 1800** вплинуло дня 14. с. м. 1.783 кор. 27 сот. а дня 15. с. м. 3.173 корон 24 сот. — разом доси 14.386 корон 3 сот. Надіслані нам нинї викази жертв помістимо в найблизших днях.

— **На фонд для закупна друкарнї** для наших кольонїстів в Паранї і на кошти висланя сьвященників і учителїв до Бразилїї зложили: 1) Ряшівскі Русини 10 К з дописскою: »Пересилаємо свою дрібну лепту зібрану при товариских сходинах; не велика она, але і нас небогато« — 2) о. др. Ів. Гробельский, крилошанин в Станиславові 5 К з дописскою: »В справі друкарнї для Парани думаю, що найлїпше і то чим скорше звернути ся до всеї рускої публики посредством часописий о щирі, хотьби дрібні лепти. Буде се гарний дар любви для братів в »Новій Руси« від »Старої Руси«. — 3) о. Мих. Олексишин в Суховолї 12 К а то від себе і домашних 4 К а 8 К зі складки в церкві — 4) п. С. Бриттан, секретар »Днїстра« 5 К, 5) п. Ів. Бачиньский, касиєр »Днїстра« 3 К, 6) п. К. Розлуцкий 1 К, 7) о. Сеник 1 К, 8) др. А. М. 1 К, 9) п. Луцик 40 сот., 10) п. Сивуляк 20 сот., 11) з пушки в »Днїстрі« 6·07 К, разом 44·67 К

Квоту тоту як і 50 К від »Днїстра« уміщено в »Днїстрі« на книжочку вкладкову ч. 1799.

Телеґрами.

Відень, 16. грудня. Цїсарским патентом з дня 12. с. м. скликано краєві сойми Австриї горішної, Сольногороду, Моравії, Шлеска і Гориції на 27. с. м., Чех, Галичини і Стириї на 28. грудня, а Австриї долїшної і Країни на 30. с. м.

Цїсар іменував знова ческим краєвим маршалком кн. Юрия Льобковица, а єго заступником д-ра Альберта Верунского.

Париж, 16. грудня. Дневники доносять з Царгороду: Француский посол Констанс старає ся, аби турецке правительство виплатило залягаючу від кількох місяцїв платню француским урядникам, що остають в службі в Туреччинї.

Берлин, 16. грудня. Вчера вечером приїхав ту російский наслїдник престола, вел. князь Володимир. На зелїзничім двірци вийшов єму на стрічу цїсар Вільгельм в товаристві князїв і державних достойників.

Претория, 16. грудня. Анґлїйска колюмна, що оперує в північнім Трансвали, заполонила командаита Баденгарста, 2 ад'ютантів, команданта Ляросе, вкінци 10 вояків і ад'ютанта Девоса.

Лондон, 16. грудня. Военний уряд пристав на предложенє Канади що-до підвисшеня о 900 люда нового полуднево-африканьского контингенту.

ЗДОРОВИЙ вікт з мешканєм для старших осіб або учеників, як також обіди на замовленє ул. Пекарска ч. 9. II. поверх.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

Львові, в пасажи „ГЕРМАНА" ул. Сонїшна

Небувала, сензацийна проґрама!

від 1. до 15. грудня 1901.

При співучасти військової музики 80. п. п.

1) **Зросьені близнята** 23-лїтні сестри Рожа і Йосифа Бляжек зі Скрехова в Чехії, яко інструменталїстки. 2) **Newhouse et Ward**, найзнаменитші американьскі біциклїсти. 3) **Olivotti**, новочасний Паґанїні. 4) **Diamantine**, феноменальні танцї в мори огня і сьвітла. 5) **Brothers Matthews**, славні американьскі скакуни на бочках. 6) **Орхестра і реклямоґраф.** 7) **Curt Ellis**, незрівнаний трансформатор. 8) **Kieselly et Miss Kaida**, воздушна подорож на зубах. 9) **Arnesen**, найзнаменитший американьский ґімнастик. 10) **Tom et Marton**, жонґлєрі обручами. 11) **Lydia Prentano**, субретка.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High-Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Вийшли лїричні поезиї

Василя Пачовского.

Книжка перша

під заг.

Розсипані перли

9 аркушів друку малої 8-ки на велїновім папері.

Цїна брош. . . . . 1 кор. 60 сот.
оправ. . . . 2 кор.

З пересилкою **о 50 сот. більше** за реком. посилки. Дістати можна в обох руских книгарнях у Львові. — Найскорше наступить висилка, як гроші прийдуть на адресу: Володимир Старосольский у Львові, ул. Личаківска ч. 27.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР"

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

Єдиноке руске товариство асекурацийне, обезпечає будинки і всї предмети движимі против огневих шкід.

»Днїстер« припоручили Преосьвящ. Ординарияти Всеч. Духовеньству і вірним всїх трех Епархій.

Фонди ґваранцийні »Днїстра« з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий . . .	311.540 кор. 11 сот.		разом
Резерва премії . . .	171.942 „ — „		
Резерва специяльна . .	6.000 „ — „		520.406 кор. 65. сот.
Фонд емеритальний . .	30.924 „ 54 „		

Тарифи »Днїстра« умірковані. Надвижка річна розділяє ся між членів в формі звороттів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премії.

»Днїстер« виплатив до 31. грудня 1900 відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроволочно в присутности Делеґата і 2 членів.

Полїси »Днїстра« принимають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долинї, Снятинї, Городенцї, Теребовли, Залїщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЄ треба обезпечатись тілько через »Днїстер« в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; з таких обезпечень через »Днїстер« іде часть провізиї на рускі публичні добродїйні цїли; полїси і квіти видає Краківске Товариство рускі.

»Днїстер« пошукує спосібних аґентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько аґенций »Днїстра«. Аґенти заробили вже 274.964 кор. провізиї.

Зголошеня о аґенциї треба вносити до Дирекциї у Львові.

Від огню обезпечайте ся тілько в »Днїстрі«.

На житє обезпечайте ся тілько через »Днїстер«.

Селяне! убігайте ся тілько о аґенциї »Днїстра«.

Всїлякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цїнні папері

виплачує без потрученя провізиї або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годині	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівців (Іцкан, Гаваацу), Гусятина
		6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.
		7·45	з Янова
		7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
		8·00	„ „ на дв. головний
		8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
		8·15	з Сокаля, Рави рускої
	1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
		11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
		11·55	зі Станиславова (Керемезе, Потутор)
		12·55	з Янова
		1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
		3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
		4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
	2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
	2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
		5·50	з Кракова
	1·45	5·40	з Чернівців, Іцкан
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч			
		7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
		8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
		9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
		9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·40 2·31 12·15	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
		9·40	з Чернівців, Букарешту,
		10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
		10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		10·02	» » » на дв. голов.
		3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
		3·35	„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годині	зі Львова
		6·25	до Станиславова. Підвисокого, Потутор
	1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	2·08	6·43	» » » дв. Підзамче
		6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	8·30 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
		9·00	до Сасмісто, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
		9·15	до Янова
		9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз
		9·42	„ » » дв. гол.
		10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
	2·40	10·25	до Чернівців,
		1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділї і сьвята
		2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділї і сьвята
		3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
		3·26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.
		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч			
		6·10	до Станиславова
	12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
		6·20	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
		6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
		7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
		7·32	„ дворець Підзамче
		7·25	до Сокаля і Рави рускої
		7·52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
		9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
	2·51	10·30	до Чернівців і Іцкан
		11·00	до Кракова, Відня, Варшави
		11.10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11·32	» » дв. Підзамче
		4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
		4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В місті видають білєти їзди: Звичайні білєти аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держав них (ул. Красінских ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі

папери цїнні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї.

Видає і відповідає за редакцию Лев Логатиньский.

З друкарнї В. А. Шийковского